

WONING STEURS

Simonslei 4 | 2930 Brasschaat

BEHEERSPLAN

Opgemaakt door **Holarchitecten** bvba
Holstraat 5 | 9170 Sint-Gillis-Waas
T 03 284 31 99 | sofie@holarchitecten.be

Brasschaat | juni 2019

Opdrachtgever, eigenaars, bewoners

|

Stein De Maeijer & Patricia Galiana Bea

|

Simonslei 4, 2930 Brasschaat

1.	Identificatie	pg	3
2.	Historische nota	pg	6
3.	Inventarisatie huidige toestand	pg	11
4.	Erfgoedwaarden	pg	13
5.	Beheersvisie en doelstellingen	pg	15
6.	Maatregelen	pg	16
7.	Opvolging en evaluatie	pg	18
8.	Extra toevoegingen	pg	19

Benaming
Woning Steurs

Adres
Simonslei 4 | 2930 Brasschaat

Kadaster
Derde afdeling | sectie F | perceelnummer 58E15

Beschermingsbesluit van 18 september 2009
Wegens de architectuurhistorische, artistieke en de sociaal-culturele waarde

Juridische toestand
Het perceel heeft als gewestplanbestemming: woonpark

Gegevens Eigenaar
Stein De Maeijer & Patricia Galiana Bea, tevens bewoners

Aankoop
Verleden op 25 juli 2017 bij notaris(sen) Carol Bohyn

Ontwerper Beheersplan
Holarchitecten bvba
Holstraat 5 | 9170 Sint-Gillis-Waas

Situatieplan

Afbakening Beheersplan

Onderstaande historiek verwijst naar het beschermingsvoorstel opgemaakt door Rita Steyaert op 8 mei 2008.

De woning Steurs, volgens archiefdocumenten opgericht in 1961, is gerealiseerd naar ontwerp van Jul De Roover. Deze architect en interieurontwerper werd geboren in Antwerpen op 28 april 1913 en overleed te Essen op 17 augustus 2010. De woning behoort tot de postmodernistische stroming van de naoorlogse architectuur waarbij modern bouwen en nieuwe technieken gecombineerd worden tot functionele woningen met een aangepaste vormgeving. De functionaliteit wordt gecombineerd met een zorg voor leefbaarheid door de grote aandacht voor lichtinval, ruimtegevoel en inplanting. Het wooncomfort vloeit voort uit het samengaan van economisch bouwen met oog voor onderhoud, materialen en duurzaamheid. Dit resulteert in een eenvoudig ogende en gebruiksvriendelijke architectuur met achter de gevels een doordachte ruimte-indeling.

Woninginrichting was voor De Roover geen decoratieve aangelegenheid, maar een ruimtekunst, evenwaardig aan de architectuur en er totaal in opgaand. De Roover was vanuit zijn opvattingen over een sociaal rechtvaardige maatschappij met een sterk gemeenschapsideaal, een fervente tegenstander van de Belgische verkavelingspolitiek en toch verwezenlijkte hij zijn ontwerpvisie vooral dankzij private opdrachtgevers: vernieuwende interieurontwerpen voor vrienden en kennissen, enkele winkelinrichtingen, een aantal buitenhuisjes en vooral een hele reeks woningen. Opdrachten voor de gemeenschap waren eerder zeldzaam. Hij ontwierp enkele projecten voor sociale woningbouw in samenwerking met Guy Nolf zoals het opmerkelijke complex met drie woontorens van 1967-1971 aan de Silvertoplaan op het Kiel in Antwerpen. Ook het Antwerpse Rijksinternaat voor Schipperskinderen van 1980 met zijn expliciete constructie en eerlijk materiaalgebruik is een van de meest expressieve realisaties van de architect. Paradoxaal genoeg kunnen we echter de complexiteit van zijn visie het best ervaren in de door hem verguisde villawijken.

Woning Steurs ligt in een villawijk te Brasschaat. Door de ligging vlakbij een straathoek is de oprit gelegen langs de Simonslei terwijl de tuin grenst aan de Lage Kaart. Dankzij een goede samenwerking tussen opdrachtgevers en architect is deze woning uniek en uitzonderlijk geslaagd. De Roover slaagde erin een erg persoonlijke verwerking te geven van het erfgoed van de modernistische pioniers Wright, de Stijl, de buitenlandse stromingen met invloeden van Bauhaus, Nederland, Le Corbusier en de Scandinavische architectuur.

Elke door De Roover gerealiseerde woning stelt andere prioriteiten en is gebaseerd op gevarieerde invloeden als gevolg van de intense dialoog met de opdrachtgevers. Elke woning door hem ontworpen voldoet aan een aantal criteria volgens zijn basisvoorwaarden voor een goede architectuur. De planopbouw is logisch en functioneel aangepast aan de ruimtelijke organisatie van de levensstijl en de wensen van de bewoners. De vormgeving is anti-decoratief: een minimum aan materiaal moet een maximum aan expressie waarmaken. De eigenheid van het materiaal binnen de constructie is van groot belang. Kleur is met de textuur van het materiaal verweven; het is compositorisch element dat ruimtebepalend is. De mens is steeds het hoofddoel. In deze woning zijn deze criteria goed merkbaar.

Via de cursus 'wonen' op het Emile Vandervelde Instituut kwamen Frans en Frieda Steurs-Peeters in contact met architect en leraar De Roover. De bouwheer is in het pand blijven wonen, in 2017 is het verkocht. De huidige eigenaars zijn dus de tweede eigenaars/bewoners op het ouderkoppel (de woning was oorspronkelijk een kangoeroewoning) na. Het pand Simonslei 4 is gebouwd op een vlak rechthoekig terrein met toegangsweg aan de Simonslei en met de zuidelijk georiënteerde tuin grenzend aan de Lage Kaart. De bouwaanvraag voorzag in strikt gescheiden wooneenheden voor enerzijds de opdrachtgevers en anderzijds een inwonend ouderpaar. Op de bouwaanvraag is dit duidelijk voorzien als 'wonen 1' en 'wonen 2'. De privacy van beide echtparen werd verzekerd door de schikking van de onderdelen.

De woning ligt zover mogelijk naar het noorden op het perceel zodat de tuin aan de zuidzijde een maximale diepte heeft en de inijk en de mogelijke geluidshinder van de drukke verkeersas Lage Kaart beperkt blijven. Beide verspringende bouwvolumes zijn afgedekt door schrijlings hellende daken waarvan de lijn van het meest noordelijke dak uitloopt in een tuinmuur die eveneens fungeert als scheidingslijn en windscherm, hierdoor krijgen het terras en de begroede en beboomde tuin het karakter van een extra woonruimte. Volgens de bouwvoorschriften van de gemeente hebben de daken een helling van 30°. Ze zijn zo uitgewerkt dat er een boeiende afwisseling van gevelvlakken en volumes ontstaat, wat de woning een origineel en eigen karakter geeft. Het grondplan van deze wit geschilderde baksteenbouw is rechthoekig, de verdieping is een stuk kleiner omdat de hellende daken links en rechts vertrekken boven het gelijkvloers. Rekening houdend met de oriëntatie zijn de gevels opengewerkt met grote rechthoekige muuropeningen of gesloten gehouden en slechts geopend met smalle, naast elkaar geplaatste verticale en enkele horizontale muuropeningen. De witte garagepoort en de deur bevinden zich in de westgevel die verder uitgewerkt is met hoge, smalle, rechthoekig uitgespaarde muuropeningen, op de bovenverdieping van verschillende hoogte bepaald door de lijn van de dakhelling. De inkom ligt centraal en je komt direct uit in de vroegere woonkamer van de inwonende ouders en in de woonkamer die via een niveauverschil in verbinding staat met de eetkamer en de open keuken. Ruime glaspartijen vormen de overgang naar het terras en de rustige tuin. Na het overlijden van het oudere echtpaar zijn er kleine wijzigingen uitgevoerd en werd hun woonkamer als bureau bij de overige woonruimte gevoegd. Op de bovenverdieping vormt tevens de gangpartij een centraliseringspunt. Aan de Noordzijde bevond zich de slaapkamer van de ouders, het nachtverblijf van de oorspronkelijke bouwheer aan de zuidkant. In totaal zijn er op de verdieping twee slaapkamers, een badkamer, een klein

bureau en een open bibliotheek aanwezig. De dakhelling blijft binnen overal zichtbaar zodat er in elk vertrek een specifieke ruimte gecreëerd wordt. Op de oorspronkelijke plannen van architect De Roover was een douchecel voorzien bij de slaapkamer van de ouders maar deze is nooit uitgevoerd. De toegang tot de kamer verliep dan via de voorgevel i.p.v. via de centrale nachthal.

Binnen komen de opvattingen over kleuren en vormen van De Roover als binnenhuisarchitect, geïnspireerd door de Scandinavische architectuur, tot uiting. Eenvoudige materialen en doorgedreven kleurgebruik geven de woning haar eigen karakter. De binnenmuren zijn grotendeels in wit geschilderde machinesteen; de plafonds zijn van rode Noorse den, de vloeren van gebakken tegels in bruine nuances. Zwart en rood leggen accenten en de eethoek wordt verlevendigd met sepia en grijze tinten aan de muren en het plafond. De deuren zijn in het typische De Roover rood-oranje. Een aantal meubelen zoals een verstelbaar wandmeubel, zijn ontworpen door de architect en werden uitgevoerd door plaatselijke schrijnwerkers.

De keuken van het echtpaar Steurs, tevens ontworpen door Jul De Roover, is uitgevoerd in november 1974.

Na het overlijden van de ouders van de oorspronkelijke eigenaars onderging het interieur, zoals reeds aangehaald, enkele wijzigingen. De verbindingsmuur tussen de keuken van de ouders en die van het echtpaar Steurs werd uitgetrokken en de eigenaar loste het niveauverschil tussen beide ruimte uitstekend op. De woonkamer van de ouders transformeerde men tot muziekkamer. Op de eerste verdieping kreeg de slaapkamer van de ouders een nieuwe bestemming als logeerkamer, met een meubilering naar ontwerp van mijnheer Steurs. De woning verkeerde bij verkoop in optimale conditie en bleef verder van ingrijpende veranderingen gespaard. Zelfs de oorspronkelijke kleuren in het interieur werden niet gewijzigd.

Toen de huidige eigenaars de woning kochten was het los meubilair in de slaapkamers niet meer aanwezig, net als het overige losse meubilair. De authentieke keuken, open haard, de "geëquipeerde wand" en het slaapkamermeubilair in de kamer aan de zuidzijde zijn wel nog intact.

Bronnen:

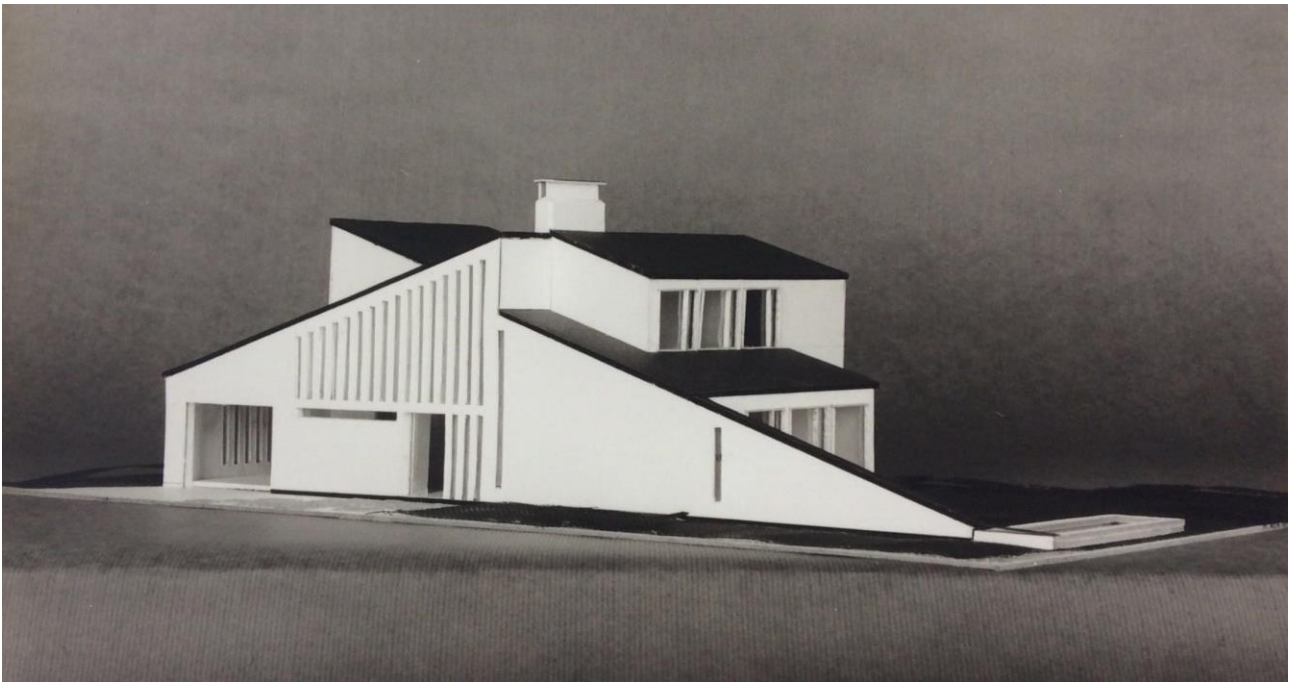
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2018: Woning Steurs [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/206816> (geraadpleegd op 5 september 2018)
- Bouwen in Beeld. De collectie van het Architectuurarchief van de Provincie Antwerpen o.l.v. D. LAUREYS, Turnhout, 2004, p. 190-195.
- G. GOFFIN, N. LERNOUT, J. MOEREELS en J. VAN BOUWEL, Modern wonen in Brasschaat 1945-1975, Roeselare, 2005, p.42-47
- D. LAPORTE, Historiek van de interieurarchitectuur, Antwerpen, 1996, www.udb.org.
- E. SPITAELS, Jul De Roover, een portret, www.udb.org/beroep.
- E. DE MONDT, Een studie over de opvattingen en het oeuvre van architect en binnenhuisontwerper Jul De Roover (1913) met betrekking tot de analyse van vier villawoningen in de provincie Antwerpen, gerealiseerd na 1959, 1988, p.70-76.
- Documenten van de eigenaar ontvangen bij de koop door het echtpaar Stuurs-Peeters.

Onderstaande plannen en foto's komen uit de privécollectie van de eigenaars.

Bouwaanvraagplan van de woning Steurs

Wijzigingen op de bouwplannen van de woning Steurs, (zoals uitgevoerd)

Tuinontwerp opgemaakt in 1961 maar nooit volledig gerealiseerd.

Maquette komt niet helemaal overeen met de gebouwde woning. Er zijn op de eerste verdieping slechts 2 ramen i.p.v. 3.

Foto's van de maquette van woning Steurs. Het ontwerp van de tuin is niet uitgevoerd. De plantenbak op het einde van de muur is niet gerealiseerd.

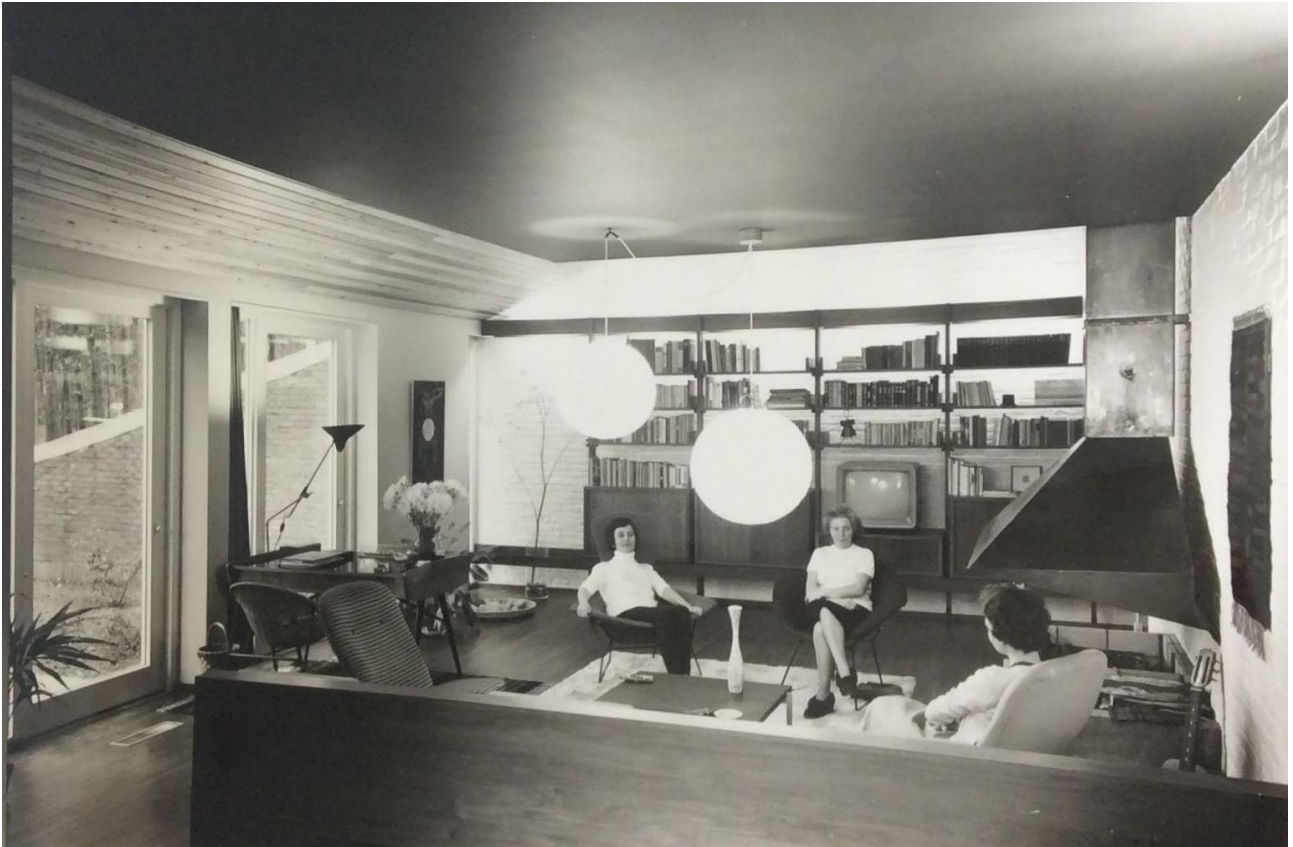
Centrale hal met beuken trap naar kelder en verdieping.

De zithoek met eetplaats op de achtergrond.

De open haard naar een ontwerp van de architect.

Het wandmeubel in de leefruimte naar ontwerp van architect Jul de Roover.

Het slaapkamermeubilair van het echtpaar Steurs-Peeters ontworpen door architect De Roover.

Bovenstaande foto's van de woning, zonder datum, zijn genomen toen het echtpaar Stuers-Peeters er woonde.

Exterieur

Het buitenaanzicht van de woning bleef globaal genomen goed bewaard. In de tuin is een ruime tuinberging geplaatst. Deze is zichtbaar vanaf de straat en sluit architecturaal niet aan op het hoofdvolume. De vormgeving is bijgevolg storend. De berging staat op de meest aangewezen locatie, namelijk aansluitend bij de bebouwing waardoor de tuin zelf vrij is gebleven van bijgebouwen.

Het houten buitenschrijnwerk is vervangen door pvc-buitenschrijnwerk met uitzondering van het raam in de voormalige leefkamer van het ouderpaar. Alle openingen zijn nog steeds zoals Jul De Roover ze getekend heeft. De glasstroken in de voorgevel en de garage zijn, in tegenstelling tot de andere ramen, wel nog authentiek. Velen daarvan zijn gebarsten.

De gehele buitengevel is witgeschilderd op een klein stukje langs de tuingevel na. Op enkel plaatsen is er schade aan het metselwerk. Op vele gevelvlakken is er groene aanslag door de weinige bezonning. In de voorgevel is er schade aan de voegen waardoor plantjes er een voedingsbodem in vinden. Hetzelfde zien we op de achtergevel, vooral in de hoek van de keuken met de ouderkamer. De pvc gevelroosters zijn vergeeld en bros geworden.

De gemetselde poortposten, met geïntegreerde brievenbus, zijn nog aanwezig en in goede staat. Het is zichtbaar dat er een poort aanwezig was, maar deze is nu niet meer aanwezig. In het oorspronkelijke bestek staat beschreven 'tussen de twee pilasters in metselwerk, een grenen houten slagboom: stijl 4" x 8", dwarsregel: idem, steekblad: idem. Uit het bestek blijkt tevens dat oorspronkelijk de brievenbus in grenen was i.p.v. inox.

Interieur

Het interieur van de woning, dat zeer eenvoudig is opgevat, onderging in de loop der jaren enkele wijzigingen. Zoals reeds eerder vermeld woonde de bouwheer eerst samen met zijn ouders. Elk hadden ze hun eigen keuken, leefruimte en slaapkamer. De hal en badkamer deelden ze.

Op de bovenverdieping werd de indeling bewaard. De centrale trap, in beuk, brengt je eerst naar een tussenverdiep, daar bevindt zich een open kamer die gebruikt kan worden naar keuze (bureel, speelhoek, dressing,...). Hier zijn de smalle raampjes heel goed zichtbaar net als de dakhelling. Het glas is rechtstreeks in het metselwerk geplaatst. Enkele treden hoger kom je dan op de centrale nachthal. Links kan je naar de kamer van het ouderpaar. Deze kamer was voorzien van meubilair ontworpen door de bouwheer. Enkel de inbouwkasten resteren nog.

Als vloerbekleding op de verdieping heeft de eigenaar gekozen voor zwarte kurk. Bij aankoop lag enkel op de slaapkamer van het ouderpaar een blauwe tapis plein die aan vervanging toe was. Deze werd reeds verwijderd en vervangen door de kurkvloer die op de rest van de bovenverdieping reeds aanwezig was bij aankoop.

De badkamer is klein maar bestaat uit een bad, toilet en wastafel. Volgens de bestektekst van architect De Roover is dit voorzien door de bouwheer. Blauwwit diagonaal gestreepte faience in combinatie met wit sanitair bepaald hier de sfeer.

Tegenover de ouderslaapkamer lag de slaapkamer van het koppel Steurs-Peeters. Hier is het vaste meubilair nog aanwezig die ontworpen is door De Roover. De kasten zijn nog in goede staat.

Daarnaast bevindt er zich een kleinere kamer zonder vast meubilair.

Alle deuren (type Vervo-Bruynzeel volgens het bestek) zijn in het kenmerkende glanzende roodoranje kleur van de architect gelakt en hebben stalen witgeschilderde architraven. Aan de architraven bladdert de verf soms wat af.

De kamers zijn bepleisterd terwijl in de nachthal de bakstenen beschilderd zijn met donker accent op de muur van de badkamer.

Op de benedenverdieping is, op wijziging na het overlijden van het ouderpaar na, niets gewijzigd. De leefruimte, keuken, inkomhal,... is nog steeds in de vorm en met de kleuren zoals Jul De Roover voorzien heeft.

De inkomhal wordt afgebakend door witgeschilderde bakstenen muren. De muur rechtover de inkom is terug donker geschilderd. In deze muur bevindt zich de deur naar de keuken. Als we in de inkom naar links gaan, komen we in een bepleisterde zijhal met vestiaire, handwashoekje en een toilet dat volledig vernieuwd werd. Enkel de deur naar de leefruimte heeft de kleur roodoranje. De deur naar het toilet is lichtgrijs, de deur naar de garage koningsblauw en de deur naar de keuken is wit. Dit wellicht om bezoekers voelbaar te maken welke kant ze uitmoeten. De bruine keramische vloer is neutraal en loopt door over de treden richting de keuken.

De leefruimte is wellicht de meest opvallende ruimte in dit huis. Het deels hellend, deels platte dak verdeelt de zithoek in knusse zithoek en passagieruimte. Enkel de muur naar de tuin toe is bepleisterd. Alle muren zijn wit behalve de muur evenwijdig met de voorgevel, deze is terug donker. Het vlakke plafond boven de zithoek die doorloopt naar de eethoek is in de kleur sepia geschilderd. Het hellende plafond (die de dakvorm volgt) is bekleed met planchetten (grenen). Het

meubilair die Jul de Roover ontworpen heeft voor deze ruimte staat tegen de voorgevel en heeft open en gesloten delen. De open haard, die eerder ervaren wordt als sculptuur, is tevens zeer aanwezig in de ruimte. Op de vloer bevindt er zich parket (grenen). Alles in deze ruimte is nog in goede staat.

De eethoek bevindt zicht enkele treden hoger dan de zithoek. De muur naar de tuin gericht is bepleisterd en roodoranje geschilderd. Een groot raam heeft zicht op de achtertuin en een centraal meubel scheidt (en verbindt) keuken van de eetplaats. De vloerbekleding in de keuken en eethoek is zwarte linoleum. Deze is aan vervanging toe.

De keuken van het echtpaar Steurs is pas geplaatst in 1974 en is dus zo'n dertien jaar jonger dan de woning. De zichtbare delen van de keuken bestaan uit wengé-hout. Vierkante rode genuanceerde faience zorgt voor een kleurrijk accent. Het werkblad bestaat uit wit laminaat. Opvallend is het geïntegreerd afvalluik in het werkblad die vuilnis naar buiten leidt. Het fornuis is opgevat als los element tussen de werkbladen. Het plafond is hier tevens grijs geschilderd.

Waar oorspronkelijk een muur was van de ouderkamer is nu een doorgang met inbouwkast. Volgens de oorspronkelijke plannen bevond er zich in deze hoek een kitchenette. In deze kamer is tevens parket aanwezig. Een groot raam heeft zicht op de achtertuin met terras.

De garage is bereikbaar via de poort of via een blauwe deur in de inkom. Stroken gewapend glas zorgen hier voor lichtinval. Ook hier is het glas rechtstreeks tussen het metselwerk geplaatst.

Via de inkomhal kan men tevens naar kelder gaan. De keldertrap is open en bevindt zich onder de trap naar de verdieping. De afmetingen van de kelder zijn gelijk aan deze van de centrale traphal. Toegang tot de kruipkelder, onder de volledige woning, is hier mogelijk. Bij het afdalen in de kelder ziet men vlak voor zich een houten kast die donker geschilderd is. Dit zorgt voor eenheid tussen kelder, gelijkvloers (donkere keukenmuur) en verdieping (donkere badkamermuur) en verbergt de ketel.

Tuin

De woning is beschermd inclusief omgeving. Het tuinontwerp van Jul De Roover is echter nooit volledig uitgevoerd. De hedendaagse toestand lijkt goed overeen te komen met de oorspronkelijke tuinaanleg.

De toegangsweg

De toegangsweg start tussen twee gemetselde poortposten en komt recht op de wit gelakte garagepoort uit. De oprit is semi-verhard met grind en vormen kasseien voor de afbakening op de perceelsgrenzen. Links van de oprit, op eigen perceel staan allerlei heesters zoals verschillende soorten hulst.

Tuinverharding

Naar de inkomdeur toe liggen witte vierkante silex terrasstenen gegroepeerd per vier. Rondom de woning, op de westgevel na, liggen twee rijen van dergelijke terrastegels. Aan de voormalige leefruimte van de ouders is een terras voorzien in kleinere betontegels. Aan de zuidgevel is een terras in silexstenen voorzien. Op enkele plaatsen is plaats gehouden voor begroeiing tussen gevel en pad.

Groen

De tuin wordt vooral gekenmerkt door hoogstammige dennenbomen en een grote grasvlakte. Een zilverberk tussen westgevel en perceelgrens is tevens opvallend. In de hoek van het terras is een plantenhoek voorzien. Een cypres, lavendel, lijsterbesboom is hier onder andere te zien. Aan beide zijden van de tuin is een border voorzien met struiken. In de documenten van eigenaar was af te leiden dat enkele dennenbomen gekapt zijn. Ze stonden te dicht bij het huis en werden hierdoor gevaarlijk.

Onderstaande verwijst naar het beschermingsvoorstel opgemaakt door Rita Steyaert op 8 mei 2008.

De woning Steurs naar ontwerp van Jul De Roover is een exponent van een postmodernistische architectuur met wortels in de modernistische architectuur van de eerste eeuwhelft. Ze brengt met een strak belijnde vormgeving een individueel aangepaste constructie die voldoet aan de woonbehoeften met een doeltreffende stijl- en materiaalbeheersing en oog voor comfort en economisch bouwen.

Historische waarde, meer bepaald architectuur-historische waarde

De Woning Steurs is een hoogtepunt in het architecturaal oeuvre van Jul De Roover als belangrijk voorbeeld van jonge bouwkunst met name woningbouw uit de periode 1950-1975.

Als hedendaagse woning is dit huis een getuige van de architectuur die zich in de loop van de twintigste eeuw heeft aangepast aan de veranderde levenswijze beïnvloed door historische gebeurtenissen, sociale mentaliteitsveranderingen en internationale contacten, ondersteund door vernieuwende materialen en evoluerende technieken.

Artistieke waarde

Als creatie van een vooraanstaand en leidinggevend kunstenaar met een persoonlijke visie op architectuur aangepast aan de behoeften van de moderne maatschappij bezit dit pand een sterke artistieke waarde. Het harmonieuze samenspel van interieur, exterieur en onmiddellijke omgeving verleent het gebouw een meerwaarde die het louter functionele overschrijdt, zonder er tekort aan te doen. Functie en constructie worden op subtiële wijze samengebracht in een origineel en esthetisch vormgegeven gebouw, tegelijk krachtig en zuiver door zijn monumentale eenvoud.

Sociaal-culturele waarde

De woning is illustratief voor de belangrijke en diverse ontwikkelingen op vlak van het (individuele) wonen in de periode 1950-1975 in Vlaanderen. Ze is exemplarisch voor het werk van De Roover als realisatie die in vormgeving en beleving, zowel voor het exterieur als het interieur, voldoet aan de wensen van de bouwheer.

De afbakening van het beschermde pand met omringende tuin heeft een hoge belevingswaarde. Deze wordt ingegeven door het geheel als een totaalconcept volgens de principes en de ontwerpvisie van de architect ontworpen ten dienste van de behoeften van de bouwheer.

Omwille van de telkens aan de bouwheer aangepaste ontwerpen van architect J. De Roover is deze woning een unieke creatie met een eigen karakter bepaald door de strakke vormgeving en de harmonie van het geheel. De uitzonderlijke vormgeving, planindeling en uitwerking van de woning met afzonderlijk afgedekte, gecombineerde, witgeschilderde volumes geeft de woning een aparte plaats binnen de typologie van de individuele woning en de moderne woningbouw uit de periode 1945-1975 in Vlaanderen. De woning is dus als een zeldzaamheid te beschouwen binnen het oeuvre van de architect.

Het gebouw kende nagenoeg geen verbouwingen. De aanpassingen in het interieur waardoor de tweede woonkamer geïntegreerd werd in de overige woonruimten kaderen in het opzet van het originele ontwerp en doen geen afbreuk aan de intrinsieke waarde van het oorspronkelijke concept. De woning is dus als gaaf en ongeschonden te aanzien.

De woning is authentiek. De aparte en strakke vormgeving is consequent doorgetrokken en bepaalt het karakter van de constructie die zo een plaats krijgt binnen de typologie van de moderne woningbouw en het wonen in de twintigste eeuw.

De woning Steurs is representatief voor de ontwerpvisie en filosofie van de architect. Het vormt een architectuur waarin het exterieur en het interieur ene symbiose vormen ten dienste van de woonkwaliteit van de mens.

Het woonhuis met zijn dubbele structuur overgaand in de aansluitende tuin vormt een harmonieus geheel binnen de groene woonwijk waarin het zich manifesteert als wezenlijk onderdeel met een specifiek karakter. De hoge ensemblewaarde van deze woning is dus belangrijk. De relatie woning-omgeving is tevens opmerkelijk. De woning is enerzijds betrokken in de parkwoonwijk maar gaat er anderzijds niet anoniem in op door zijn inplanting, vorm en uitwerking. De woning heeft een autonoom karakter zonder zich te distantiëren van de andere woningen.

Onderstaande verwijst naar het eindwerk opgemaakt door Els De Mondt, academiejaar 1987-1988.

Situering in het oeuvre van de architect

De factoren maximale ruimtebeleving en huiselijke geborgenheid zijn de dominerende constanten in geheel De Roovers architecturaal oeuvre. Zij kwamen reeds optimaal aan bod in het woonhuis Van Wingerden uit 1960 en ook de villa Steurs, daterend van 1961, belichaamt deze principes uitstekend.

De Woning Steurs is niet enkel geslaagd in zuiver architecturaal opzicht maar ook op het vlak van de binnenhuisarchitectuur bezit ze opmerkelijke kwaliteiten. Vooral dankzij de uitstekende verstandhouding tussen architect en bewoners kon een dergelijke geslaagde binneninrichting tot stand komen. Een gelijkaardig resultaat werd bereikt bij De Roovers inrichting van het appartement Verheyen-Brabants (1969) te Antwerpen. Reeds in de jaren vijftig bleek Jul De Roover zeer ontvankelijk voor Scandinavische invloeden. Vooral de eenvoud in de lijnvoering en een veelvuldig gebruik van natuurlijke materialen spraken Jul De Roover in de Scandinavische ontwerpen aan. Ook gedurende de volgende jaren bleven deze invloeden merkbaar in De Roovers creaties. Terwijl De Roover in de uitrusting van zijn vroegere interieurs, onder andere het interieur van de Woning Fischler (Berchem 1954) en Van Hecke (Deurne 1956), nog overvloedig gebruik maakte van het materiaal hout getuigen de toepassingen van hout in de binneninrichtingen van de woningen Steurs en Verheyen-Brabants toch van een meer doordachte zin voor verhoudingen. In huize Steurs laat de sepia-kleurige zoldering van de eetplaats de beplanking in de zithoek op haar beste uitkomen. In het interieur maakte De Roover gebruik van een "geëquipeerde wand", volledig in hout met metalen steunelementen voor de woning Steurs. Een zelfde wand zien we in het appartement Verheyen-Brabants. De mogelijkheid tot verstelbaarheid maakt het gebruik van het meubel zeer variabel en erg geliefd bij de bewoners. In latere interieurontwerpen zal De Roover dit principe tevens handhaven.

Het gebruik van kleur in het interieur bereikt in de woning Steurs haar hoogtepunt. Terwijl De Roover in het interieur van vorige ontwerpen nog gedempte kleuren gebruikt, gaat hij bij Steurs over tot de toepassing van meer uitgesproken kleuren zoals rood, paars en sepia. In latere ontwerpen zal hij afstappen van zulk een overdadig kleurgebruik en beperkt De Roover zich tot het aanbrengen van lichte accenten.

Een overdadige decoratie heeft De Roover steeds ten stelligste afgezworen. Hij verdedigt daarentegen reeds zeer vroeg de integratie van natuurelementen in het interieur. In de woning Steurs komt dit aan bod in de vorm van gesteenten, gedroogde bloemen en planten.

Onderstaande historiek verwijst naar het beschermingsvoorstel opgemaakt door Rita Steyaert op 8 mei 2008.

Het volgende is opgenomen in het beschermingsvoorstel: "Alle aanwezige waardevolle elementen, structuren en kenmerken die de identiteit van de woning en haar onmiddellijke omgeving uitmaken en de erfgoedwaarden ervan vertegenwoordigen, gelden als leidraad voor het verdere beheer en dienen met gepaste zorg gerespecteerd en behandeld te worden. Er moet vermeden worden dat er in de toekomst ingrepen, verbouwingen, aanpassingen of herstellingen gebeuren die onoordeelkundig en onherroepelijk zijn met als gevolg een nefast verlies voor de architecturale en artistieke kwaliteit van het oorspronkelijke totaalconcept van de ontwerper en de bouwheer. Latere ingrepen die de oorspronkelijk architectuur al te zeer en structureel aantasten zonder enige intrinsiek kwaliteit toe te voegen, zij niet toelaatbaar."

De algemene doelstelling is het behoud van de materiële erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de immateriële erfgoedwaarden. De erfgoedwaarden, geformuleerd in het beschermingsvoorstel en in het ministerieel besluit, vormen de leidraad voor beheersdoelstellingen en toekomstvisie. Ze zijn de basis voor het verdere beheer, steeds in overleg met Onroerend Erfgoed.

In het toekomstig beheer dient gestreefd te worden naar een behoud van de interieurwaarden. Herstel is hier niet direct van toepassing gezien alles nog zeer goed behouden is. In het exterieur verdient het aanbeveling om, indien hier werken zouden gebeuren, te streven naar onderzoek en herstel van de correcte kleurstelling. Naar alle waarschijnlijkheid is de huidige kleur, tevens de kleur voorzien door Jul De Roover. Zandstraling of chemische behandeling is niet gewenst gezien dit de bakstenen en voegen zouden aantasten. Waar nodig dient wel herstel van voegwerk gebeuren. Dit om aftakeling van de gevel tegen te gaan.

De tuinaanleg bij de woning is steeds eenvoudig en natuurlijk geweest. Dit karakter dient behouden te blijven. De ruime tuinberging, die een storend element vormt, zal in de toekomst worden afgebroken.

Voor het toekomstig beheer, zie volgende doelstellingen en maatregelen:

bijlage 1: werken aan de woning / buiten

bijlage 2: werken aan de woning / binnen

bijlage 3: werken in de tuin

06 MAATREGELINGEN

AARD VAN DE WERKEN		EENMALIG	TERUGKEREND	VRIJSTELLING TOELATING
I	WERKEN AAN DE WONING / BUITEN			
1	Schilderwerken op gevel		x	x
2	Voegwerken op gevel		x	x
3	Herstellingswerken aan de gevel (o.a. vervangen gebarsten stenen)		x	x
4	Vervangen glasstroken in verticale ramen die rechtstreeks in het metselwerk zijn geplaatst in voorgevel – een zichtbare kader is ten allen tijde te vermijden	x		x
5	Vervangen van de glasstroken in de verticale ramen dewelke rechtstreeks in het metselwerk zijn geplaatst in zijgevel (garage) – een zichtbare kader is te vermijden.	x		x
6	Vervangen buitenverlichtingsarmaturen	x		x
7	Vervangen geveldoorvoeren, gevelroosters	x		x
8	Metalen deur van afvalkoker vervangen door nieuw gelakt, geïsoleerd exemplaar	x		x
9	Betonnen stenen in gevel opkuisen (optreden)		x	x
10	Vervangen PVC buitenschrijnwerk door houten gelakt buitenschrijnwerk (naar het origineel – het bestaande schrijnwerk wordt als model gebruikt)	x		x
11	Reinigen van de gevel bij groene aanslag		x	x
12	Indien mogelijk spouw vullen met isolatie	x		x
13	Algemeen nazicht platte daken en regenwaterafvoerpijpen	x		x
14	Plaatsen zonnepanelen op dakhelling	x		x
II	WERKEN AAN DE WONING / BINNEN			
1	Nieuwe vloerbekleding in eethoek en keuken	x		x
2	Herinrichting van de keuken met behoud van oorspronkelijke keukenmeubels alsook met behoud van een in het werkblad geïntegreerd afvalluikje	x		x
3	Werken ter voorkoming van ontwaarding monument – conformiteit elektrische installatie (heeft reeds plaatsgevonden) – werken aan de centrale verwarming	x x		x x
4	Onderzoeken mogelijkheid tot plaatsen douchekamer in garage	x		x
5	Onderzoeken mogelijkheid tot slaapkamer op gelijkvloers (in leefruimte van vroeger ouderpaar)	x		x
6	Opmaak kleurenstudie voor latere schilderwerken	x		n.v.t.
7	Binnenschilderwerken met respect voor de kleurstelling van Jules De Roover (architraven, muren, plafonds, meubels)		x	x
8	Herstel parket in leefruimte	x		x
9	Herinrichting badkamer op verdieping	x		x
III	WERKEN IN DE TUIN			
1	Snoeien dikke takken (vooral boven woning)		x	x
2	Snoeien en herstel van hagen, struiken		x	x

3	Onderhoud en eventuele wijziging van de oprit		x	x
4	Onderhoud en behoud van de tuinverharding	x		x
5	Brievenbus aanpassen	x		x
6	Poort	x		x
7	Tuinberging afbreken	x		x
8	Wijzigingen (kappen indien noodzakelijk) aan de overige beplanting (zie verduidelijking inclusief bomenplan in bijlage 3)	x		x
9	Behoud van de tuinaanleg, met name de hoogstammige dennenbomen, het centrale gazon en de border rondom de tuin		x	x

Nota

De algemene staat van de woning Steurs is goed, maar tijdens de voorziene herstelwerken, kunnen zich bijkomende vaststellingen voordien, welke ook een herstel of onderhoud zullen vereisen.

Regelmatig onderhoud zal geschieden met terugkerende inspecties en desgevallend klein onderhoud.

De opdrachtgever van dit beheersplan zal de uitvoering van het beheersplan opvolgen en daarover schriftelijk rapporteren om de zes jaar, te rekenen vanaf de datum van de goedkeuring van het beheersplan. Het rapport bevat minstens een onderhoudslogboek waarvan een voorstel als bijlage bij dit beheersplan wordt toegevoegd (zie bijlage 5). Op vraag van de bouwheer, dienst erfgoed of bij eventuele vergunningsplichtige zaken zal dit samen met Holarchitecten bvba (projectarchitect Sofie Demon), wonende Sint-Gillis-Waas, Holstraat 5 gebeuren.

Daarnaast zal de opdrachtgever van dit beheersplan uiterlijk vijf jaar en zes maanden na het verlijden van de aankoopakte (25 juli 2017), een aanvraag indienen bij Onroerend Erfgoed om een attest te bekomen, gevende het recht op de halvering van de verkooprechten van het als monument beschermd onroerend erfgoed.

De opdrachtgever van dit beheersplan zal dus na uitvoering van alle werkzaamheden of diensten, die voor deze maatregel in aanmerking komen, de nodige bewijsstukken indienen bij Onroerend Erfgoed welke vereist zijn voor het attest.

- Bepaalde maatregelen zijn dringend
 - Vervangen glasstroken in west- en noordgevel. Hierbij is een zichtbare kader te vermijden.
- Voor bepaalde werkzaamheden binnen, zal eerst een planvoorstel gemaakt worden ter goedkeuring (zie bijlage 2)
 - herinrichten keuken
 - herinrichten badkamer op verdieping
 -
- De te nemen maatregelen om ontwaarding van het monument te voorkomen, zullen eveneens snel dienen uitgevoerd: conformiteit verwarming, deze van de elektriciteit is reeds gebeurd. (zie bijlage 2)
- Schilderwerken zullen in 2020 gebeuren. Hierbij zal de kleurstelling van Jules De Roover gerespecteerd worden.
- Een verslag of voortgangsrapport van het verloop van de werkzaamheden met vermelding van aard, plaats, datum, resultaat, incl. fotomateriaal, zal steeds worden opgemaakt. Verslagen zullen opgemaakt en overhandigd worden door de bouwheer (indien nodig met bijstand van een architect). Waar nog toelating moet worden aangevraagd voor de werken, zal dit steeds gebeuren in overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Het beheersplan moet de volgende samenvattende tabel bevatten die (indien van toepassing) aangeeft waar welke informatie terug te vinden is: in het hoofddocument ofwel als bijlage in hoofdstuk 8 indien niet in het hoofddocument vermeld. Kruis hieronder aan welke bijlagen je toevoegt. Bezorg de bijlagen digitaal aan de buitendienst van het agentschap.

Perimeter van gebied waarvoor beheersplan wordt opgemaakt (met schaal en N-pijl)	Hoofdstuk 01
Lijst van geplande werkzaamheden	Lijst op hoofdstuk 06
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating	n.v.t.
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	n.v.t.
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	n.v.t.
Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed	n.v.t.
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	Lijst op hoofdstuk 06
Lijst van cultuurgoederen	n.v.t.
Lijst van geplande werkzaamheden aan een orgel dat dateert van na de Eerste Wereldoorlog	n.v.t.
Bibliografie (overzicht referenties)	Hoofdstuk 02
Extra bijlage (bv. foto's, ...)	Zie onderstaande tabel

Lijst der werken aan de woning / buiten + foto's bestaande delen	Bijlage 1
Lijst der werken aan de woning / binnen	Bijlage 2
Lijst der werken aan de tuin	Bijlage 3
Plannen van de woning dd. 1961 (uittreksel vergunningenregister)	Bijlage 4
Voorstel onderhoudslogboek	Bijlage 5